

HRVATSKA GLAGOLJICA

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice
godište V | broj 52 | travanj 2020.

Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

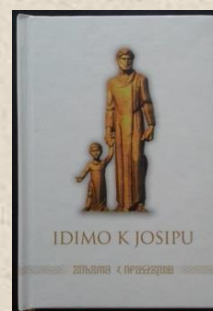
Ni glagoljaši nisu ostali imuni na učinke korona virusa. Zagrepečane je dodatno uznemirio, a neke i ozbiljno pogodio potres. Pratimo situaciju i prema tome prilagođavamo naše aktivnosti, a sve ćemo nadoknaditi kad se život vrati u normalu. Neka nam svjetlost Uskrsa dade snage i vjeru u pobjedu dobra nad zlim, mraka nad tamom i zdravlja nad bolešću.

Osvrt na minule događaje

Gospođa Marica Čunčić, počasna članica našega Društva, poslala nam je fotografiju misnica - ruha koje tijekom mise nose svećenici crkve sv. Josipa u Karlovcu-Dubovcu. Na svojim ogrtačima svećenici s leđa nose natpis *Sveti Josip* glagoljicom Ova crkva ima status Nacionalnog svetišta svetoga Josipa Crkve u Hrvata. Fotografija možda i nije najoštrija, ali ako uzmemo u obzir da je gđa. Čunčić fotografirala sliku na TV ekranu, onda joj moramo zahvaliti na trudu i čestitati na brznoj reakciji.

Nekoliko dana kasnije prof. Sanja Nikčević s Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku poslala nam je fotografiju molitvenika *Idimo k Josipu* s naslovom ispisanim latinicom i glagoljicom, a koji je u čak 12 izdanja objavilo već navedeno Nacionalno svetište svetoga Josipa u Karlovcu.

Gospođa Čunčić nam je također poslala i zanimljivu informaciju o tome kako su se u obilježavanje Dana hrvatske glagoljice od samoga početka uključili učenici OŠ Vidovec pod vodstvom učiteljice-savjetnice Sanje Biškup, prof. Članak možete pročitati na poveznici: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=339935

U osnovnoj školi Petrijanec učenici i učitelji hrvatskoga jezika su kroz razne radionice od 11. do 17. ožujka obilježavali Dane hrvatskoga jezika. U okviru projekta *Moje slovo na Bašćanskoj ploči* postavili su i umjetničku instalaciju pod nazivom *Samo naša aleja glagoljaša*. Projekt već niz godina osmišljava i vodi učiteljica Željka Rabuzin sa ciljem jačanja nacionalnog identiteta, ali i multikulturalnosti. Hvala našoj članici i aktivnoj glagoljašici Nini Mulc, prof., na ovoj zanimljivosti.

S glagoljskom riječi započela je pisana povijest hrvatskog jezika. Početak Dana hrvatskog jezika Staroslavenski institut obilježio je pokretanjem facebook rubrike *Glagoljska riječ mjeseca*. Rubrika nalazi izvor u Rječniku crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije koji je jedan od temeljnih projekata Staroslavenskoga instituta kao i iz građe koja je bila priređena za njegovu izradu. Nije teško pogoditi koja riječ je *ponijela titulu* prve glagoljske riječi mjeseca.

GLAGOLJSKA RIJEČ MJESECA

Գաղոյանի լեզու (glagolanie) = govorenje, govor

Վե՛լիկա ճլգոստ' Բիլա Բի օ(Ե)ճե Կիրիլե Ե մօեգօ ԳԼ(ագօլ)անիե Ե ա՛ճե Ե՛ժ սա Բիսալ' Բիմ' Ե (Խանճիճօ շօռնիկ, 14.-15. ժ.)

· Velika dlgosť bila bi o(ť)če kirile · moego gl(agola)nié · ače v'sa pisal' bim' · (Ivančićev zbornik, 14.-15. st.)

Po završetku izložbe dječjih radova koju smo u veljači otvorili u sklopu redovne mjesečne tribine Društva u ulaznom prostoru Nadbiskupijskog pastoralnog instituta, slike su nastavile svoj put po Hrvatskoj, prema školama koje su radovima svojih učenika sudjelovale u projektu i stigle u Antunovac pokraj Osijeka. Trenutna situacija je privremeno zaustavila putovanje dječjih radova i ovu vrijednu inicijativu i trud naše rizničarke Jasenke Štimac, a vjerujemo da će se nastaviti kada se za to stvore uvjeti.

Dana 10. ožujka Mirna Lipovac i Darko Žubrinić održali su predavanje pod nazivom *Čudo hrvatske glagoljice* u Osnovnoj školi Bana Josipa Jelačića u Podsusedu za učenike 3. i 6. razreda, a potom su učenici mogli razgledati nekoliko pretisaka misala i drugih glagoljskih knjiga. Nakon toga su odšetali do obližnje Knjižnice Podsused gdje su na poziv koordinatore i knjižničarke Sandre Berak, prof. razgledali dvanaest panoa DPG-a na temu glagoljice koji su tamo izloženi još od konca ožujka.

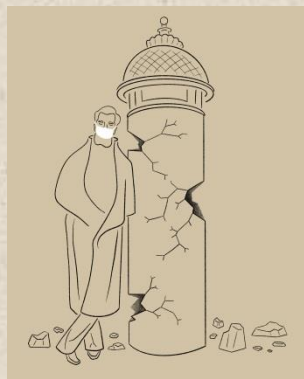
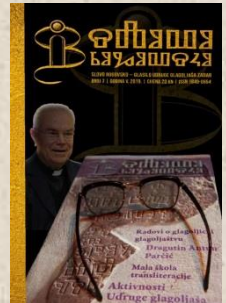
Nakon predavanja, knjižničarke iz podusedske knjižnice i predavači su nazdravili uspješnoj večeri u obližnjem bistrou *Petar Rauch* u kojem ih je posebno obradovao glagoljski natpis s imenom lokala na zidu.

Narednoga dana, 11. ožujka u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu, mr. sc. Jakov Radovčić iz Udruge zagrebačkih Poljičana Sv. *Jure* održao je predavanje pod nazivom *Poljica: od kamena do znamenja (predavanje o Poljičkoj Republici)*. To je ujedno bilo i posljednje javno okupljanje prije opće zabrane u svrhu sprečavanja širenja korona virusa.

U prošlim Novostima spomenuli smo našu članicu iz Rijeke, gđu. Ljubicu Štambuk, koja je početkom veljače u tjedniku *Hrvatsko slovo* objavila članak o bogatoj glagoljaškoj baštini grada Rijeke i okolice koja u sklopu projekta *Rijeka – europska prijestolnica kulture 2020.* uopće nije uzeta u obzir.

Ovaj problem je u nekoliko rečenica sazeo g. Goran Crnković, publicist i ravnatelj Državnog arhiva Rijeka u svom dnevničkom zapisu objavljenom u *Hrvatskom slovu* od 20. ožujka. Članak, između ostaloga, donosi osvrt na cjelokupan program Europske prijestolnice kulture (EPK) koji glasi: "Recimo i da je baštinska kultura jedva zastupljena. Riječki *brendovi*: glagoljica, Kožičićeva tiskara, Ivan Jelić, Ivan Zajc, Janko Polić Kamov, čakavština, gdje se sve to i još puno toga pogubilo u programu EPK? Hrvatska kultura gotovo potpuno nevidljiva. Je li to blago rečeno: propust, nehaj, zaborav, otpis? Ili resko i jasno rečeno: zator baštine!"

Ovih je dana iz tiska izašao sedmi broj časopisa *Slovo rogovsko* koji izdaje Udruga glagoljaša Zadar. Nadamo se skorom druženju s našim zaderskim prijateljima i mogućnosti nabavke ovog vrijednog glasila.

Kuća Šenoa već je više puta spomenuta u *Novostima* zahvaljujući svojem postavu i zanimljivim događanjima koja se tamo organiziraju. Danas je spominjemo jer hitno treba pomoć! Radi se o obiteljskoj kući smještenoj u Mallinovoj ulici 27 koja predstavlja četiri generacije obitelji Šenoa tijekom 182 godine života u Zagrebu i čuva ostavštinu Augusta Šenoae, najutjecajnijeg i najplodnijeg hrvatskog pisca 19. stoljeća. Kuća Šenoa predstavlja prvorazredno kulturno dobro Zagreba i Hrvatske. Ovaj mali obiteljski muzej djeluje od 2016. godine i uvršten je na Listu zaštićenih kulturnih dobara Hrvatske. Potres koji je u rano nedjeljno jutro 22. ožujka pogodio šire zagrebačko područje ostavio je bolan trag na Kući Šenoa. Stradalo je krovništvo, srušeni su dimnjaci koji su sa sobom povukli crjepove, zidovi i stropovi su napuknuli, upitna je statika zgrade, a potreba za hitnom sanacijom i financijskom pomoći pri obnovi je velika.

Pozivamo sve prijatelje glagoljice, a treba naglasiti da je i August Šenoa dobro poznao glagoljicu, da pomognu u skladu sa svojim mogućnostima uplatom u korist udruge *Svi naši Šenoae*, Ulica Ive Mallina

27, 10000 Zagreb na račun u Zagrebačkoj banci IBAN: HR34 2360 0001 1025 5258 6, svrha uplate: donacija za saniranje štete nakon potresa u muzeju Kuća Šenoa.

Postoji tragična veza Augusta Šenoae i potresa. Najrazorniji potres u povijesti Zagreba zbio se 9. studenoga 1880. godine kada je u svega desetak sekundi porušen najveći dio tada postojećih zagrebačkih zgrada. Iako nije bio izravna žrtva toga potresa, kao gradski senator neštedimice je pomagao unesrećenim ljudima u sanaciji porušenih objekata i zbrinjavanju onih koji su ostali bez krova nad glavom. Tih je dana *zaradio* tešku upalu pluća od koje se nije oporavio nego je godinu dana kasnije preminuo u 44. godini života. Zastrahujuće je kako se povijest ponekad ponavlja!

Posljedice velikoga potresa nisu zaobišle ni gornjogradsku palaču Škrlec-Balbi, sjedište Staroslavenskoga instituta. Nasreću, u Institutu se tada nije nitko nalazio. Na zgradi iz 18. stoljeća, koja je također zaštićeno kulturno dobro Republike Hrvatske, urušio se jedan dimnjak ostavivši otvoreno krovništvo na tom mjestu, na nekoliko se mjesta srušila stropna žbuka, u tzv. *Sobi rječnika* razbijeno je prozorsko okno, po cijeloj je unutrašnjosti popucala žbuka. Na temelju prvog pregleda od strane nadležnih gradskih službi, zgrada je dobila naljepnicu s oznakom PN1 što znači da je privremeno neuporabljiva. Predstoji detaljan pregled, procjena statičke stabilnosti zgrade, kao i vremena i opsega radova. Inače, palača Škrlec-Balbi je podnijela i veliki zagrebački potres 1880. godine kao i raketiranje Banskih dvorā 1991. godine.

Nema najave predstojećih događanja

U ovom trenutku možemo Vas samo obavijestiti da najavljena godišnja skupština nije održana kao i da su odgođeni nastupi Zbora na glagoljaškoj misi na Ksaveru prve nedjelje u travnju i tribina predviđena za 8. travnja u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu.

Neka Vas u svakom trenutku prate zdravlje, hrabrost, oprez, razum, mir i dobro!

UREDNIKA

ՏՂԶԵՐԻ ՄԱՅՐՄԱՆՈՒԿ Mirna Lipovac

DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE

ՄԵՆԵՋՄԵՆՏԱՅ ԻՆԿՅԻՐԻՍՏԱՄԻՆԻՐԻ ԿԱՄԻԿԱԿԱՄԻՆԻՐՅՎՈ

E-adresa: drustvoprijateljglagoljice@gmail.com

Web adresa: <http://www.croatianhistory.net/glagoljica/novosti/mirna.html>